

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in polanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

•V edinosti je moč.

Cerkev na Laškem.

Religio vera est fundamentum republicae, — pravi grški filozof Platon v svoji knjigi »De republica«: prava vera je podlaga državi; človek in človeško društvo sploh zaide ter je nesrečno, ako ni oživljeno po pravi veri. Ako kaka država zamuje vero in njeno upraviteljico — cerkev, dere proti lastnemu propadu.

Ne smemo li uprav zadnjega trditi o italijanskej državi in prav o njegovih brezvernih vladalcih? V Italiji ni cerkev uže davno več samostalna; vlada podpihovana po srditih in zaslepelih liberalcih, po možeh, ki so zajeli svojo učenost iz šol, katerim so vladine postave vse, in sploh po zastopnikih naroda, ki jih slepa strast in jeza prevladuje, da mahajo po vsem, kar je cerkev, čeprav so njeni podložni zgolj udje te cerkve.

Koliko krivice je izšlo katoličanom po Italiji, to ve vsakdo, ki se je kolikor toliko pečal z dogodki onkraj meje. Kdo n. pr. ne pameti Garibaldi, Cavourja itd., ki so preklopili papežev sedež kot rimskega kralja ter v večnem mestu ustanovili sedež združene Italije? Kdo se ne spominja cerkve — zatiralnih zakonov, ki so jih zagrizli in strastni liberalci v Rimu nastavili cerkvi in njenim ministrom? Katoliškej cerkvi po Italiji odvzeta je vsaka pravica; ona nema več dostojnega mesta med italijanskim ljudstvom, kakoršno jej pristuje, ampak država hotela jo je narediti sužnjo ter jej odvzeti vsako moč do srca njenih podložnih.

Jeli pa to dosegla? Razmere po Laškem svedočijo, da je dosegla uprav nasprotno. In res. Ako se ozremo po Italiji okrog, vidimo povsodi dve dobro ločeni stranki, koji bi lahko delili v verno in brezverno, priprosto in učeno ali omikano. Prva udana je in mirna ter želi, da se vsaj nekoliko povrnejo nekdanji časi, v kojih je imela kato-

liška cerkev še vso svobodo; druga si pa želi drugačne posvetne svobode, za katero vedno upije, ki je pa nikdar ne more doseči.

Uprav od tod imajo svoj izvir nemiri in diferentna politična menenja laškega naroda. Svobodnjaška stranka, kakor smo uže rekli, zaničuje, kar je cerkvenega ter je papežu zelo nasprotna radi njegovih pravic tudi do posvetnega kraljestva, pri tem pa izbira svojo srd nad drugo njej v mislih nasprotno stranko, ki pa papežu pritrjuje ter bodi po njegovih potih.

Na Laškem ne bode miru, dokler vlada ne zapusti krivega načela: cuius regio, illius et religio (čegar dežela, onega tudi vera) kojega se je pri nastopu trdno prijala ter se ga še dandanes trdo drži. »Svobodna je cerkev v svobodnej državi« kriče ti in pisarijo, a nečajo spoznati, da si morati ti različni vlasti vzajemno pomagati ter mirno skupaj delovati človeštvu v prid, ampak zapreke stavijo cerkvi v svobodnej Italiji ter jo zaničujejo kakor nikjer drugje. Pooblaščenega se vsakdo čuci v Italiji mahati po katoličanih in njih verskih obredih ter filozofovati in prodajati kot staro šaro nauk o Bogu in duši, ne da bi dokazali, s kakega stališča jim je mogoče kaj takega trditi.

Zadnjič je prinesel mej drugimi rimski časopis »Diritto«, katerega bi smeli primerjati našej umazanej Alabardi, ki pa pri vsej njegovej budalosti slovi kot eden najizvrstnejših časopisov na Laškem, — prijavil je tedaj nek članek, v katerem razpravlja nemogočnost sprave med cerkvo in laško državo. Naglašja mej drugim v onem članku potrebo vere v podložnih; po njegovih mislih je pa vsaka druga vera dobra razven katoliške. Ljubše bi mu tedaj bilo, ako bi se pomehkuženi potomci Rimljanov čez noč prelevili v Turke, nego da katoliški du-

hoven mej njimi pridiguje zaupanja v Boga, spravo in miroljubnost! Boljše in pametnejše bi gotovo bile misli kakega hotentotskega katekumena, ki živi podobno živali, nego so one tega laškega učenjaka! Omenjeni celo nasvetuje svojim sorojakom, naj se poprimejo druge vere, naj si bode kakršna si bode, da le ni katoliška!

Svobodna bodi cerkev v svobodnej državi! — Laška je bila pred leti razkosana ter vladana po več princih; sedaj je združena. Zloglasna revolucija iz l. 1848 jo je osvobodila, a pri vsem tem, po tolikem naporu za pridobitev politične svobode, noče sedanja vlada dovoliti svobode večini svojih podložnih, namreč katoliškej večini njenega prebivalstva.

Svet oče zahteva vedno, naj se mu povrne ukradena dežela, podeljena njegovim prednikom v davnem času (l. 755), in katera je bila od tedaj vedno vladana po Kristovih namestnikih, rimskih papežih. Istih misli je tudi njemu udani verni narod, ki sovrži vlado radi tega, ker krati pravice svobodnej cerkvi. Isto večino vernega laškega naroda žali tudi strogost, s katero laška država vlada nad cerkvo in nad njim ter je zategadelj nezadovoljna ter si želi prejšnjih časov, kajti varala se je ter bila premočena od zagrizlih motilcev ob času občne vstaje l. 1848. To spoznava stoprav sedaj ko čuti na sebi težko breme vedno rastočih davkov, koji tako je upala pred revolucijo, bodo se zmanjšali.

Kdor hoče izvesti pravo javno menenje po Italiji, naj ga ne išče po časnikih, kateri so vsi več ali manj prevladani od strankarstva in strasti, ampak išče naj ga med narodom samim, ali vsaj naj bere mej črtami. To nasprotno vejenje neugodnega vetra jelo je v zadnjem času skrbeti tudi merodajne kroge po Italiji in čuti se ta njih strah tudi po časnikih. Eni

so za to, da se papežu povrne vsaj del odvzete mu dežele od Rima do morja ter žele, da se doseže sprava med cerkvo in državo, drugi pa te misli grajajo ter jih smatrajo za neizvedljive.

Sploh je italijanski narod zelo nemirne in nestalne naravi; razne politične dogodbe, tudi novejšega časa, nam to jasno pričajo; radi časa ni upati stalnosti v sedanjih razmerah po italijanskem poluotoku, ampak nadejati se smemo k malu premembe, ali vsaj boljših časov tudi ondot za katoliško in cerkev njenega glavarja, rimskega papeža.

Preden pa nadvlada mir in se zboljšajo časi za rimsko cerkev, prenehati mora ona zijalasta klika, ki sedaj po časnikih in v parlamentu govoriči ter svojo publo učenost prodaje vsiljujoč oni zloglasni liberalizem, ki družega ni nego pretirano sovraštvo tega, kar je vsakemu pravemu katoliku najsvetejše, namreč vere.

Laški časopisi v sedanjem času razpravljajo ti razna verska prašanja, skačejo ti proti papežu in njegovim opravičenim nazorom; govoričijo ti in kot staro železo razglasujejo cerkvene obrede in navade; dolže verne papeževe pristaše itd; pri vsem tem pa menda dosti ne opravijo, kajti tudi v Italiji stoji za temi divjaki krepko in verno ljudstvo, ki se upre, ako bode preveč izživljeno, ter siloma svoje pravice doseže.

Sicer miru na Laškem ne bode, dokler vlada ne postane bolj popustljiva napram katolikom ter ne žali dalje narodovih verskih čutov, v kar prej ali poznej najbrže tudi privoli.

Levin.

Žalostno a resnično.

Strast v politiki ne pomaga do vspehov; ali v Trstu se včasih tudi kaj abderitskega posreči. — Nek umazan tuk. list je zagnal hrup zaradi slovenskega napisa

PODLISTEK.

Srce jej je počilo

Spisal Maks Weissenthurm: poslovenil Fran Št. Andrežki.

(Dalje.)

II.

Prijaznejše reče sedaj markiza: »Gospica, stojte! Ako ljubite Gastona, zanimate se gotovo za njegovo srečo, in Vi mu lahko do iste pomagate, ako le hočete!«

»Ako hočem?« zavpije Jovana brez odduška.

»Moje besede Vas žalijo, a jaz vem, kako more žena ljubiti — in koliko more ona radi ljubezni pretrpeti.« Markiza si dá odduška, potem pa nadaljuje: »Gospica, sreča sinova mi je jako pri sri. Ne vem, kaj Vam je ponudil, — a gotovo vem, da ste Vi med njim in njegovo srečo!«

»Jaz med Gastonom in njegovo srečo?«

»Gospica, ako Vas Gaston poroči, nesrečen bo, kajti on ljubi drugo!«

Jovanin obraz obledi. Nevede stiska listek z grbom zmiraj močnejše!

»Mlada, lepa in ljubezniva deklica njegovega stanu mu je bila določena v zakon uže pri zibelji. On jo ljubi, a misli, da je na Vas navezan. Večina mladine

ima zdaj pa zdaj take male strasti, kakor je ona, ki je mojega sina na Vas navezala. Sreča, da te strasti minejo, a Gaston je dovolj ekscentričen, da misli, da ni več prost. Gospica moja! Vi morate!«

»Jaz ne morem,« reče pekinja strastno, »jaz ga ljubim, in dokler me on ljubi!«

»On pa Vas ne ljubi, ker ljubi ono drugo. Njegovej časti pripisujte, kar Vam njegova ljubezen odreka.«

Zopet nastane molk. Slednjič vpraša Jovana potrjim sreem: »Kaj hočete, naj naredim, gospa?«

»Samo to, da ga ne vsprejmete pred veselico, kajti med tem časom se Vam ponudi priložnost, da ga bode videli z ono deklico. Ako mislite, da Vas bolj ljubi nego ono drugo, naredite poslej, kar se Vam ljubi, darujte poslej našo srečo Vašej!«

»Gospa, spolnim Vaše želje, a Bog naj Vam odpusti, ako ste krivo govorili!«

Gospa markiza vstane ter hoče podati deklici desnico, rekoč: »Zahvaljujem se Vam, gospica!«

A pevka ne sprejme roke, koja jej markiza ponudi, ampak z globokim poklonom se za korak umakne. Od jeze zarudi aristokratinja ter zapusti deklico.

Ko se vrata za markizo zapro, pade Jovana na kolena ter pritisne glasno ihté

šopek vijolic na ustnici — — —

Prihodnih 15 dni pred veselico se je oglasil Gaston de Castagnier 5 krat pri Jovani, a ona ga ni vsprejela, ampak mu je odgovorila, da je bolna. Gaston ni jej pustil nikakšnega nežnega poročila, nikakšnega ljubeznivega lista.

»Markiza ima prav, on me ne ljubi več.« mislila si je uboga deklica. Oči je imela objokane, in vsa družba se je čudila, da je Jovana zgubila zdravo barvo.

Bariton Jarnej Chevalier je stiskal pesti, kolikrat je Gastonov smejoči obraz ogledal, ko se je slednji peljal na sprehod z svojo materjo in gospico Baudois.

Odločilni večer se približa; sobana odločena veselici je prenapolnjena; v sprednjih klopih sede pokroviteljice, med njimi gospa de Castagnier z Berto, Gastonom in Virginijo. Slednja krasna in ljubezniva deklica, oblečena v svetlomodro svilo, okrašeno z spominčicami. Dva po dva so prišli družbini igralci. Gospa de Noltey z Chevalierjem prva, za njima pa Jovana pod pazduho prefektovo. Jovanina obleka iz bele zvile je bila okrašena z labudovino — niti jedna barvna preproga ni vmanjševala blelosti njenega lica. Gaston je pazil ne da bi se ganil, kedaj se Jovana prikaže. Njegovo čelo se zmračí

— morda nehote — ko jo ugleda. Prefektova soproga je govorila dolgo z Jovano, predno se je predstava začela; a Jovana ne izpusti svejega belega cvetičnega šopka, ki ga je imela v rokah, iz oči.

Veselica se začne z duom, ki so ga igrali na dveh glasovirih. Med tem pogleda Jovana neopazovana enkrat k Gastonu in Virginiji. Prav zdaj se je on z radostnim posmehom nagnol k Virginiji. Ko se Jovana ozre, srečajo se njene oči z markizinih, ki se je uže radovala nad zmago. Duu sledili so še trije koščeki: potem pa nastopita Jovana in bariton. Chevalier (bariton) bil je lepa, imenitna oseba; na obrazu se mu je brala tesnust in skrb, med tem ko se je Jovana kazala, kakor da ne bi se udeleževala ničesar. Pela sta dvospev iz »Traviate« in sicer izvrstno. Brez odduška je poslušala množica izgovorne besede očetove, ki prosi, da bi svojega sina oprostili. Pri besedah.

»De ma colombe pure
Pouvez vous être soeur«
(Mojej belej golobici
Bi bili lahko sestrice)

pogleda Suzana (Jovana) Gastona tako žalostno, tako strastno, da se njegova mati prestraši, ko to zapazi, a markiz je imel posla z Virginijo, in videl je le njo. — Sledilo je Vijoličino obotavljanje — tišine

na postaji hrpelske železnice in mestni zastop je smatral za svojo dolžnost, da marsiča za tem listom. — Ako je to samo ob sebi karakteristično, še bolj karakteristično je, da se celo nemški list „Triester-Zeitung“ poteza za pravico slovencev in da v posebnem članku Tržaške mestne očete ošteva in prav dobro smeši. — Kedor je čital, kako sta oba glavna pristaja lahonskega starešinstva, dr. Piccoli in Venezian utemeljevala protest mestnega zbora proti slovenskemu napisu in slovenskemu jeziku na obrtniškejši šoli, katera se ima še le osnovati, ta se je lahko pripril, da tem ljudem ni za pravico in za načelo svobode; ali ti gospodje so celo jako slabi sofisti in bijejo celo prvim načelom logike v obraz, in k ljubim tako neosnovanim, da smešnim in plitvim argumentacijam, nahajajo v Trstu mnogo občudovalcev in slepih priznavalcev. Ali ni to pravo duševno propadanje? Pa pustimo to, in dajmo besedo rajše „Triesterici“, katero je uprav te dni „L'Indipendente“ hvalil. Omenjeni nemški list je pisal v svojih številki od četrta meji drugim tako-le: „Danes pa hočemo nekoliko spregovoriti o predmetu, koji se je razpravljaval v torek v seji mestnega zbora in to je jezikovno prasanje. Pod tem umejemo prasanje radi napisov na hrpelskem kolodvoru. — Znamo, da namerava uprava državne železnice napraviti napis v italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku. Mestna delegacija pa zahteva poleg italijanskega napisa samo nemški in je vložila radi tega remonstracijo po deželni vladi na ministerstvo.“

Govorimo odkrito: predmet, o kojem se tu razpravljalo, ni v nobeni razmeri proti razjarjenosti, katero je kazal gospod dr. Venezian v tržaškem mestnem zboru. On je pa stvar sam izvrstno razjasnil, ko je krstil v svojem govoru kolodvor pri Sv. Andreji s čudnim imenom „baraka“. Seveda se more posiliti iz vsake malenkosti važno prasanje in o tem nas res podučujejo čestokrat čudne razprave dunajskega mestnega zastopa, vzlic kojim se naš mestni zbor tako plemenito odlikuje, kajti tam vlada „princip“, pred katerim pada vse na kolena.

Ker se pa že govori o „barakah“, naj iste ostaneje barake in nikakor ni treba iz njih krojiti državnopravnih korolarij, kajti mogoče je samo dvojje in to: „baraka“ ali ostane in potem toliko besed ni niti vredna, ali pa jo zrušijo in potem je z napisi vred ne bo več. Tertium non datur.

Mi pa ne mislimo govoriti niti o kolodvoru niti o „baraki“, ampak samo o napisu v treh jezikih, ob katerem se nekateri spotikajo ter mislimo, da ni niti pravično niti logično, ustavljati se slovenskemu napisu „Trst“. Pri tem pa niti ne govorimo o nazorih, koji vladajo dandanes pri vsakem narodu v vsem cesarstvu, kajti vsak narod išče pripoznanja in svojih pravic; to so nazori, s katerimi je treba računati in z kojimi tudi resnično računati vsak državnik, ako hoče voditi v Avstrijsko-Ogrskeje dobro politiko; tudi nečemo razpravljati o tem, da je popolnoma v redu, ako se ne prezirajo slovanski prebivalci Trsta in Primorja, kajti v razmeri je davek, katera isti plačujejo po krvi, zaslužkih in prihodkih prav tolik, kakor oni drugih italijanskih prebivalcev; tudi ne omenjamo, da ni potrebno takih preprostih zahtevanj,

— in markiz obledi. Zadnji glasovi se zgube med burnim ploskanjem. Gospod Chevalier spremi Jovano k sedežu — v markizinih ušesih so pa še vedno zvenele zadnje besede: „Laissez le main — je vais bientot mourir!“ („Pustite me — raje hočem umreti!“) Veselica se je nadaljevala. H koncu pristopi k Jovani prefekt, ponudi jej pazduho ter jej poda istočasno malo mošnjico iz žamet. Gospod Chevalier vzame istočasno gospo de Noltey, ki je imela isto tako mošnjico kakor Jovana, pod pazduho.

Obe dvojici napotite se po sobani ter začnete nabirati milodarov v dobre namene.

„Za uboge, gospe moje — za uboge, gospodji!“ šepeče Jovana nežnim glasom. Zelo je bila bleda, ko stopi pred markizo in njeno spremstvo.

„Za uboge, gospoda!“ šepeče, ko se ustavi pred Gastonom in vojvodo, ne da bi ju pogledala v obraz.

Virginija jo opazuje prav zamakneno; bilo je, kakor da bi jo bila pevka očarala.

„Za uboge, gospica!“ reče Jovana na tiho ter se prežalostno nasmehne.

„In za Vas, gospica?“ vpraša jo Berta skoraj nehote, ko se Jovana zopet pred njo ustavi.

(Konec prih.)

kakor so to napisi in oglasi v slovenskem jeziku, strogo odbijati in jim po odvrnitvi celo važnost domačega „državnega prasanja“ prilagati, kajti mestna delegacija bi se morala potem tudi spotikati ob več jezikovnih oglasih namestništva in uradnega lista; o vsem tem ne govorimo, ampak samo o čudnej logiki, katero je dokazal magistrat s tem, da hoče priznati na kolodvoru nemški napis in izključiti slovenski, dasitudi je po jasnej določbi mestnega statuta edini italijanski jezik službeni jezik. Iz tega protislovja pa se slavna mestna delegacija tudi ne more izkopati. na kolodvoru mora biti ali samo in edino italijanski napis, ali pa poleg nemškega tudi slovenski. Tertium non datur.

Samo ob sebi pa se razumeva, da s temi vrsticami nečemo vplivati niti na določbo ministerstva, katero ima odgovoriti na remonstracijo mestne delegacije, niti na odredbo uprave državne železnice, mi smo izrazili samo iz nagiba enakopravnosti in logike ono menenje, katero se ogiba toliko prenaslosti, kolikor predsodkom in enostranskej narodnosti ter poslušamo samo zapoved preprostega človeškega razuma. Ne manjka se pa enakih slučajev v napisih in oglasih. V Belgiji, kjer je vendar državni jezik francozki, so napisi na kolodvorih v obeh krajih, kjer se dotikajo valonski, flamsko-nemški in holandski prebivalci, v treh jezikih; v ogrskih Košicah se oglašujejo vse naredbe v Ogrskem, nemškem in slovaškem jeziku. To je tam navada, na kojoj se nikdo ne spotika, kajti tako je logično in pravično. Seveda je za to potreba dobre volje. Ženske je redko kedaj mogoče prepričati po vzrokih; one se dajo samo po onim prepričati, po katerem se pustiti hočejo. Prav tako se boče godilo tudi nam v prasanju napisa v treh jezikih, kajti bojimo se, da se nekateri od nas ne bodo hoteli dati prepričati.“

Občni zbor delalskega podpornega društva

(Konec.)

Peta točka, „poročili gospodarjev in knjižničarja“ je odpadla, ker ste bili že obe ti poročili objavljene v tiskanem letnem poročilu. K šestej točki omeni predsednik, da ni bil izročen v postavnej dobi odboru noben predlog, zato da tudi ta točka odpade.

Pri vsem tem se oglasi k besedi g. Andrej Benčina. Predsednik omeni, da ne more dopustiti predlogov, sicer pa dá besedo g. Benčinu, ako temu zbor pritrdi, in ker je zbor pritrjevalno zahteval, da se dovoli beseda, apeliral je g. Benčina na zbor, naj on zopet sprejme v društvo dva v zadnjem času po odboru izključena uda, namreč F. Z. in I. S. — Predsednik pretrže govornika, ker predlog ni bil naznanjem, in ker po §. 14. društvenih pravil sprejemanje in izključevanje udov ne spada v področje obnega zbora, ampak v področje odbora. Nastane hrup, ud g. Kravos zahteva besedo, prav tako ud g. J. Mramor, katera pa predsednik ne dovoli govoriti. Ker le še ni miru, prečita predsednik §. 14; nekateri udje zahtevajo, da g. vladni komisar izreče svoje menenje. Gosp. vladni komisar pritrdi predsedniku.

Ker nekateri le še zahtevajo besedo, predsednik izjavi, da bi v skrajnem slučaju moral razpustiti zbor; ob enem pa pozivlja Benčino, naj svoj predlog spremeni v resolucijo, da se novemu odboru priporoči, naj zadevo obeh izključenih udov še enkrat preiskuje, in ako vidi, da je to v korist društva, naj oba izključena zopet sprejme v društvo. G. Benčina poprime zopet besedo in javi, da se strinja, ker vidi, da drugače ni stvar zakonita, z nasvetom predsednika ter predlaga omenjeno resolucijo. — Zbor se s tem zadovolji in sprejme resolucijo, da se vsa stvar prepusti novemu odboru, z veliko večino.

Oglasi se potem k besedi g. Franjo Kobal in nasvetuje resolucijo, da bi nov odbor sklical tudi kak izvanredni občni zbor, v katerem bi se razpravljale nujnejše društvene zadeve. — Predsednik omeni, da nema nič proti tej resoluciji, ali da jo smatra za manj potrebno, ker odbor more tako in tako vedeti, kedaj je potreben kak zbor, ako pa odbor ne pripravi gradiva, izrednega zbora tako in tako ne more biti. Nadejati se je, da novi odbor tudi željo g. Kobala dopolni, ako bo videl potrebo.

Predsednik naznani na to, da je konec vsake debate, potem pozivlja volilno komisijo, da odpečati volilno urno, glasovnice prešteje in jih izroči skrutinatorjem,

katero imenuje tako le: gg. A. Hrast, I. Pitamic, A. Škabar, I. Strauss, F. Žitko, I. Novak, F. Lovišček, F. Prebil, I. Drašček in F. Andrejčič.

Po končanej skrutinaciji bodo torej rešene točke 7. 8. 9. 10. in 11. dnevnega reda. — Volitve izid se naznani čez par ur, mej tem naj č. družabniki v družabnice potrpé in se ne oddalijo.

Mej skrutinacijo naznani predsednik navzočnim, da je došel telegram iz Gorice, kateri naznanja, da je dovoljen izlet na Sv. Goro dne 8. maja, pozivlja ude in družabnice, naj se izleta mnogobrojno udeležé. — Najme se poseben vlak in pri denarničarju se dobe uže precej vozni listi III. razreda po f. 1.40, namreč f. 1.20 za vožnjo, drugih 20 kr. za druge potrebne priprave. — To naznanilo je zbor z veseljem in živim odobrovanjem na znanje vzel. — Potem predsednik še govori o važnosti društva Sv. Cirila in Metoda, opozoruje na otročji vrt pri Sv. Jakobu, ki vrtlo napreduje in pravi, da ne bi se smelo opustiti nobene prilike, da ne bi se kaj storilo v podporo za narod tako važnega društva. — Tudi današnji zbor ne sme pozabiti na tako važno narodno stvar, in ako vsak navzoči podari le po en sold v ta namen, bode s tem se jako častno končal današnji zbor. Zbor odobruje ta nasvet in na poziv predsednika začneta nabirati mej družabniki in družabnicami gospa Marija Schmidt in g. Fr. Andrejčič, ki sta v par minutah nabrala f. 10.44, katera svota se je precej poslala denarničarju podružnice Sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Precej potem je bila izvršena skrutinacija, ki je pokazala, da je bilo oddanih 429 glasov in da so izvoljeni ti le gospodje:

Predsednik: Viktor Dolenc 418. I. tajnik: Katalan Matija 418. II. tajnik: Prebil Franjo 418. Denarničar: Schmidt Dragotin 418. Odborniki: Mandić Mate 418, Živic Matija 418, Kosovel Valentin 418, Žitko Franjo 418, Prelec Stefan 418, Renčel Josip 418, Krapež Ivan 418, Fabijan Franjo 418, Hrast Anton 300, Čelan Jarnej 418, Kobal Franjo 218, Škabar Anton 218, Benčina Andrej 218, Ferluga Andrej 218, Perhauč Jakob 418, Jernejčič Anton 218, Pirih Ivan 218, Lovišček Franjo 418. Namestniki: Može Peter 418, Poljšak Miha 225, Metlikovič Miha 418, Novak Jernej 418, Kravos Franjo 225, Švagelj Andrej 225. Pregledovalci računov: Pitamic Ivan 418, Strauss Josip 418, Šebar Teobald 218. Nadzorniki: Benko Franjo, Gorjup Andrej, Milič Ivan, Stantič Josip, Gombač Ivan, Kočevar Franjo, Nabergoj Matija, Kodrič Dragotin, Repe Lovro, Šegala Anton, Kopel Anton, Skočaj Josip, Fabijan Josip, Šnebl Jakob, Gomičelj Franjo, Gustinčič Anton, Pipa Ivan, Vervajs Anton, Ilincič Franjo, Barič Josip, Mlač Jakob, Rebula Andrej, Pirjavic Gregor, Bric Ivan, Hajpel Josip, Cerkvenik Ivan, Sosič Andrej, Kravos Dragotin, Fakin Josip, Perhauč Josip, Ličen Andrej, Lotrič Gregor, Klun Anton, vsi po 218 glasov.

Odbornice: 1. Schmidt Marija, 2. Pahor Marija, 3. Ipavice Franja, 4. Gergsich Dragotinka, 5. Avšič Marija, 6. Jager Ana, 7. Berne Marija, 8. Račič Ana, 9. Fabian Josipina. Namestnice: 1. Kljun Uršula, 2. Umek Ema, 3. Brodnik Franja, 4. Fabian Erminija, Pregled. računov: 1. Gergsich Josipina, 2. Kobal Ana. Nadzornice: 1. Kafol Franja, 2. Berne Emilija, 3. Welker Ana, 4. Anderlich Ana, 5. Berne Marija.

Predsednik to konstatuje in naznani, da se bode odbor konstituiral v prvi seji, ki bode v sredo, 20. t. m. ob 8 uri zvečer, h kateri bode izvoljene še posebej povabil.

Z gorkim priporočilom, da bi se sloga v društvu ne kalila, in da bi po končanem zbrui prenehalo vsako strankarjenje, se zahvali predsednik v svojem in imenu drugih odbornikov za skazano zaupanje, katero bodo po mogočnosti opravičili z marljivim delovanjem in sklene občni zbor točno ob 9 uri zvečer. Oglasi se še g. Benčina, ki predlaga, da zbor izreče svojo vročo zahvalo večletnemu predsedniku za njegov trud in požrtovanje v korist društva in tudi za nepristransko in redno vodenje današnjih obravnjav, istotako naj se zbor zahvaljuje večletnemu in natančnemu denarničarju g. Schmidt in sploh staremu odboru. Zbor je ta predlog potrdil s živioklici.

* * *

V odborovej seji, v sredo 20. t. m. se je odbor konstituiral in so bili izvoljeni: g. prof. Mate Mandić za I. podpredsednika, g. M. V. Živic za II. podpredsednika, g. A. Škabar za knjigovodjo, g. Jakob Perhauč za knjižničarja, g. V. Kosovel za predsednika veselčnega odseka in gg. Franjo Kobal, A.

Benčina, Franc Lovišček, Čelan Jernej za gospodarnike. Odbor ženskega oddelka pa je izvolil za načelnico gospo Marijo Schmidtovo. Tudi se je sklenolo, da bodo odborove seje odslej vsako soboto, mesto sredo.

Slovenske tiskovine.

Vsako vé, kolika zavira je sodnemu poslovanju pomanjkanje tiskovin. Pri sodnih rešitvah večkrat vleva postava, da se morajo stranke podučiti o pravnih lekih, postava tudi zahteva za rešitve neko formalno obliko in da se v sodnih zapisnikih konstatujejo okolnosti, pod katerimi se je vršil dotični sodni posel.

Ti poduki in te okolnosti, na katere se mora ozir jemati, so pa po večjem jednake in pri mnogih obširnih rešitvah ni treba družega, kakor nekoliko specialni slučaj označujočih okolnostij (imena strank, določanje časa, kraja, svote itd.) v tiskani obrazec postaviti in rešitev je gotova.

Če pa obrazec ni, treba je vse to pisati in s tem se potratijo mnogo časa.

Sodni uradniki živo občutijo pomanjkanje tiskovin, — oni, kateri so slovenskemu uradovanju naklonjeni in vkljub vsem zaprekam slovenski uradujejo, zgubljajo s tem mnogo časa; neprijateljstvo slovenskega uradovanja je pomanjkanje tiskovin povoljen izgovor, da še dalje uradujejo nemški.

Te dni so se natiskali v državni tiskarni slovenski obrazci za sodno poslovanje, — vseh okoli 200, katere je po naročilu pravosodnega ministerstva priredil gosp. c. kr. deželnega sodišča predsednik Kočevar v Ljubljani. Opozarjamo občinstvo na to važno pridobitev, ker bodo tiskovine slovensko uradovanje bolj pospeševale, kakor katerikoli ukazi in od koder si bodi izrečene želje.

O tiskovinah naj so nam dovoljene sledeče opombe:

V obče zadostujejo za malone vsaki sodni posel, — vendar mislimo, da se je pri kazenskih tiskovinah preveč varoval — dosedaj nikjer kodifikovani, — notranji uradni jezik; pozivi za porotnike, za zagovornike ostanejo nemški, — ravno tako posvetovalni zapisniki.

Na Poljskem se že zdavnej beležijo posvetovanja v poljskem jeziku, — za česke in moravske sodne dvore je ministerstvo nedavno zaukazalo posvetovanje v češčini. Da se na Primorskem in v Dalmaciji spisujejo italijanski posvetovalni zapisniki, je tudi znano. Potem takem posvetovanje in posvetovalni zapisniki nikakor niso prištevatil notranjemu (nemškemu) uradnemu jeziku, sicer se nam utegne zopet in z nekoliko navidezno opravičenostjo trditi, da slovenska sodba ni nikdar original, marveč je le prevod nemško posvetovane in sklenene nemške sodbe.

Pomanjkljivost se nam pa zdi, da niso prirejene tiskovine zadevajoče konfiskacije.

Potrdila in sodbe o zasegah slovenskih časopisov bi morale vendar slovenske biti.

Dalje se nam zdi pomanjkljivost, katera se bode živo čutila, če se bode praksa le po tiskovinah ravnala, da se ni priredil zapisnik o izvidih (Befunde), kateri služi tudi vsakovrstnim lokalnim ogledom. Žalibog, da dozdaj tako redkokrat nahajamo slovenske zapisnike o zdravniških pregledih in mnenjih. Da so ti v slovenskem jeziku mogoči, je že dokazalo nekoliko zdravnikov in imamo v „somatologiji“, izdani po „Matici Slovenski“, tudi izdaten pomoček za porabo, — dokazujejo to tudi zapisnikarji pri porotnih glavnih razpravah, pri katerih prečitavajo po njih preložene zdravniške izvide.

Kar je toraj juristu z uporabo pripomočkov mogoče, ne more biti zdravniku večaku nemogoče.

Naj bi le slovenski zdravniki tudi v svojem poslu si nekoliko prizadevali, ureničevati slovenski narodni program, pa bi slovenski izvidi ne bili tako redki.

Pa dotični obrazec služi tudi vsakovrstnim lokalnim ogledom, n. pr. pri žigih, stvarnih poškodbah itd.; — te slovensko beležiti, ne dela vendar nikake težave.

Da bi taki izvidi in pregledi ne bili namenjeni za javno razpravo in bi služili le za informacijo, ne bi pridevali temu tolike veljave, toda po § 252 k. p. r. se morajo pri razpravi prečitati, nemške spise pa ne gre čitati pri slovenski razpravi, in zato se to v istini ne stori, če se pa stori, obtoženec prečitane ne umé in če se poskusi nemški spis „in extenso“ na slovensko prevoditi, se to sem ter tja stori

v tako okornem pomanjkljivem jeziku, da bi bilo bolje, z ozirom na navzočo občinstvo in slovesnost javne razprave, da bi se opustilo.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica se je danes zopet odprla, gosposka zbornica pa uže včeraj začela zopet zborovati.

Deputaciji za določitev deleža, koliko ima donatiti vsaka državna polovica za skupne potrebe, vendar ste se zjedini. Deleži ostaneti pri starem, Avstrija bode plačevala 70, Ogerska pa 30 odstotkov. Ker se je pa mej časom, kar se je sklenilo zadnja pogodba, odpravila vojaška Granica in združila z Ogersko, zato je naravno, da ima Ogerska, ki dobiva dohodke iz Granice, zalagati tudi skupne troške, ki spadajo na to. Pri vsem tem se je ogerska deputacija do zadnjega branila, prevzeti to breme; na vse zadnje se je vendar udala ter dovolila 1/4 odstotkov za Granico. Po tem takem bo v prihodnjih deset letih plačevala Avstrija 68-6, in Ogerska 31-4 odstotkov skupnih troškov. Da je bila avstrijska deputacija zelo popustljiva, to se pač vidi iz tega, da bi z ozirom na razmerje davkov Ogerska morala plačevati vsaj dva odstotka več, nego je bilo v deputacijah skleneno. A deputaciji niste govorili še zadnje besede, ker vsa ta stvar pride najprej še v roke obeh vlad, potem pa tudi še v oba državna zbora; vendar je skoraj gotovo, da ostane pri tem, kar je dogovorjeno.

Konferenca ministrov obeh državnih polovic pod cesarjevim načelnštvom je bila zopet 20. t. m. Ker so se je udeležili tudi prvi vojaški dostojanstveniki, zato se misli, da je šlo za to, koliko kredita, kateri ste dovolili delegaciji, in v kake namene se ima porabiti.

Ogerska gosposka zbornica je 21. t. m. sprejela bankno predlogo in zakon o preskrbovanju vdov in sirot vojakov.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Angleži še vedno ščuejo Bolgare na Rusijo, če tudi se v Aziji uže pred Rusi tresejo. Pri pojedini, katero je 20. t. m. v Plovdivi napravil tam bivajočim bolgarskim vladarjem angleški generalni konzul, napil je ta, vladarjem rekoč, da so umeli kneževino oteti iz težkega in nevarnega stanja, ker so vzdrževali red in spoštovali mejnarodne pogodbe. Generalni konzul je dalje napil neodvisnosti i napredku bolgarskega naroda, ki je z svojim pogumom in vojnimi krepostmi pokazal, da je vreden, biti neodvisen, kar Evropa priznava s tem, da se zahtevam ruskega velikana v bran stavi.

Mej Nemčijo in Francosko je navstalo nevshečno navskrižje. Francoskega posebnega komisarja Schnaebele je zaprla nemška policija na kolodvoru v Pagny, ko je šel v uradnih zadevah k nemškemu policijskemu komisarju Gautschu v Ars ter ga najprej odvedla v Noveant, potem pa v Metz. Vsled tega je nastala velika razdraženost. Sploh so v zadnjem času začeli Nemci zelo poniževalno se vesti proti Francozom. Z dovolitvijo septenata jim je tudi greben vzrastel.

Nemška poslanska zbornica je 21. t. m. razpravljala cerkveno predlogo. Windhorst je izjavil, da bo središče vsled papeževga priporočila glasovalo za predlogo, kakor je bila sprejeta v gosposke zbornici, ako bi se pa storila kaka predrugačba cerkvenej svobodi v škodo, potem bi moralo središče glasovati zoper vso predlogo. Poslanec Richter je pa obsojal predlogo in protestiral zoper to, da se papež vtika v volitve. Potem je govoril Bismark in jako živo priporočal predlogo, obrnil se je zoper Richterja ter rekel: Za katoličane na Nemškem papeštvo gotovo ni inozemska ustanova; vse narodne stranke bi se imele prizadevati, za kurijo toliko storiti, kolikor se ujema s pravicami države. Če se predloga zavže, odpovem se državnej službi in le državi se posvetim. Mi gremo teškim skušnjam naproti v zunanjih in notranjih bojih s prekucij-skimi strankami. Potreba je tedaj, predno nas obiščejo te skušnje, da notranje razpore odpravimo, in to se zgodi glede cerkveno-političnega prepira z sprejetjem predloge.

Iz italijanskega državnega zbora. V poslanski zbornici je 19. t. m. napovedal vojni minister predlogo gledé pomnožitve topničarstva in konjice. Italija

neče zaostati za družimi velevlasti v oroževanju, če tudi se je prav njej najmanj bati, da bi jo kdo napadel. V senatu pa Corte napovedal interpelacijo gledé Masave, ali vlada misli ukazati, da se Sati zopet zasede. — 20. t. m. pa je Depretis na neko prašanje odgovoril, da vlada še ni presodila prašanja, ali se Italija razstave v Parizu leta 1889 oficijelno udeleži in zato se o tej zadevi ni še nič sklenilo.

Avfgansko prašanje. Iz Bombaja se 19. t. m. poroča: Avfganski emir je poslal Pasvano kana z vojsko zoper Gilzaje, da maščuje smrt Golam Hardur kana, a Gilzaji so ga pri Nani, blizu Guzni, popolnoma potolkli. — Angleške vladne in politične kroge dogodki v Avfganistanu zelo vznemirjujejo. Sploh se misli, da Rusi zasedejo en del dežele. Angleška vlada je v letu 1885, kakor je znano, z avfganskim emirjem sklenola pogodbo, v kateri se je zavezala, avfgansko deželo braniti ruskega napada. Zasedenje dežele po Rusih bi tedaj bil „casus belli“. Prav lahko pa se zgodi, da se emir pahne s prestola in potem bi rusko zasedenje odvezalo angleško vlado dolžnosti, Rusiji napovedati vojno. In vse kaže, da bi se Angleška z Rusijo v Aziji ne spustila v nikako vojno, celo potem ne, ako bi Rusija zasela Herat, ker v vojni z Rusijo bi prišla tudi Indija na vago.

Domače vesti.

Cesarjevič Rudolf na otoku Krku. 17. t. m. je cesarjevič prišel na Krk, tu se ustavil samo eno uro in se potem odpeljal v Dragošče na lov. Zvečer se je povrnil zopet v Opatijo.

Predsednik trgovinske zbornice baron Reinelt se je odpeljal v četrtek zjutraj z brzovlakom na Dunaj.

Mirovina. V seji mestnega zbora 20. t. m. je sprejel zbor predlog posebnega odbora, da se dovoli odvetniku dr. Gregorutti v priznanje njegovih velikih(?) zaslug za mestno občino mirovina 3000 gld. na leto in to počenši od 1. maja dokler živi. — Ubogi davkoplačalci!

Vrli Sežanci napravijo, kakor nam poročajo od tam, denes zvečer sijajen banket na čast odhajajočemu sodniku g. Bogdanu Trnovcu, kateri se preseli uže prihodnji teden v Trst. — Sežanska čitalnica imenovala ga je pri tej priliki častnim udom. — Ti čini časte sežanske občane.

Izlet v Solkan in na sv. Goro. Odbor delalskega podp. društva je uže mej svoje ude in rodoljube razdelil vabilo in program za izlet na sv. Goro in Solkan in se vozni listi za poseben vlak uže zdaj prodajajo v društvu in prodajalnici g. Žitka, Corsia Stadion 1.

Isti dan napravi tudi „Tržaški Sokol“ izlet v Solkan.

Solkanska čitalnica pa bode slavila slavila 8. maja svojo 20-letnico in se bodo te slavnosti vdeležila mnoga narodna društva naša tržaška in iz vsega Goriškega.

Slovenske pozivnice. Doznamo iz Gorice, da je dobila tamošnja deželna sodnija od tržaške višje sodnije zapoved, pošiljati slovenskim goriškim krajem pozive v slovenskem jeziku.

Ta zapoved bo zopet zadela v srce nekatere židovske liste, koji se podtikajo celó nad slovenskimi napisi. Čudimo se, da dotične gospode ni dozdaj še slovenski napis otroškega vrta pri sv. Jakopu zboldel v oči.

Javni občni zbor polit. društva Edinost bode v nedeljo 15. maja v Trstu. (V kateri dvorani, se naznani kesneje). Na dnevnem redu bode: 1. Letno poročilo. 2. Letni račun. 3. Protest proti protestu zaradi slovenskega napisa na tržaški postaji herpeljske železnice. 4. Prošnja na vlado zaradi boljšega varovanja domačega ribštva, domačega cvetličarstva in sadjarstva nasproti inostranske konkurenciji, posebno o priliki, ko se bode ponovila trg. pogodba z Italijo. 5. Prošnja na vis. c. k. ministerstvo, da bode na nove obrtniške šoli v Trstu slovenski jezik prav tako podučni jezik, kakor italijanski. 6. Resolucija na vlado, da reši uže pred 2 letoma uloženi priziv proti sklepu mestnega zbora Tržaškega v zadevi prošnje 1429 očetov za slovenske ljudske šole v Trstu. 7. Posamezni predlogi. 8. Volitev predsednika in 9. odbornikov. — Več o zboru objavimo še kesneje.

Tržaške novosti:

S a m o m o r. 50-letni težak Ljudevit Malutti se je obesil včeraj v svojem stanovanju hšt. 155 sv. M. Magdalene zgornje. Vzrok samomoru je nesreča, koja se mu je pri poslu dogodila, kajti izgubil je štiri

prste desne roke in bil je vsled tega dela nezmožen.

Nesreči. Kotlarju Franju Sposta je padla mej delom v Lloydovemarsenalu težka železna plošča na desno nogo in jo močno ranila. Odnegli so ga v mestno bolnico. — Dva težaka sta našla v četrtek zjutraj v ulici sv. Roka kacihi 51 let starega človeka pol mrtvega na tleh. Naložila sta ga takoj na voziček in ga odvela v bolnico.

Zblaznel je v novej cerkvi sv. Antona, 30-letni Angel Rocco. Podal se je namreč v četrtek z veliko knjigo v roki v cerkev in kričal, da se hoče oženiti. Spravili so ga v bolnico. — Neki Fridrik Seppi je prispel z vlakom iz Trentina v Trst in se na kolodvoru tako čudno ponašal, da so ga morali spraviti v bolnico.

Policijsko. Težaka Ivana S. so zaprli, ker je razbijal v pijanosti v nekeje gostilni ulice dei Forni. — 35-letna služabnica Helena S. iz Ljubljane se je strela v četrtek z vlačugo Polonijo D. in jo z nekim ključem močno po glavi vdarila. Heleno so deli pod ključ. — Kuharica Liza P. je vkradla svojemu gospodarju Ferdinandu L. 3 gld. in nekaj perila in jo pobrala iz hiše.

Porotne sodbe. Dne 3. februarja 1883 je zasačil posestnik Ivan Cavressih v svojem gozdu Berbot v koperskem okraju 81-letnega Antona Santin, ravno ko je z srpom rezal veje in jih vezal v butaro. — Cavressih je s težko gorjačo napadel starca in ga večkrat z vso silo udaril po glavi in potem krvavečega pustil na tleh. Santin je umrl še isti večer. Obtoženi priznava svoj zločin ter se opravičuje s tem, da je Santina radi tega večkrat udaril, da ne bi se on mogel braniti ali ga celó se srpom napadel. Ubiti pa ga ni mislil, ampak samo ga „pošteno kaznovati“. — Porotniki so zanikali prašanje na umor, potrdili pa na uboj. Bil je tedaj obsojen na 5 letno ječo, branitelj pa je vložil prošnjo za znižanje kazni.

V četrtek je bila obravnava proti 45-letnemu mizarju Petru Gregorutti, kojega je policija zasačila dne 6. januarja t. l. in „flagranti“ pri ponarejenju desetice in dvajsetice. Ponarejeni denar je trošil po mestu, kakor smo uže poročali, po svoji ženi, svoji 13-letnej hčeri in 11-letnemu sinu. Obtožena je bila tedaj tudi njegova žena. Gregorutti prizna odkritosrečno svojo krivnjo, ter pravi, da ga je lakota silila k ponarejenju, kajti meseca julija 1885. je prišel iz Kopra po prestane 8-letnej kazni in nikjer ni mogel najti zasluzka. — Porotniki so ga spoznali soglasno krivega, soprogo njegova pa z devet glasovi proti 3, nekrivo. Gregorutti je bil vsled tega obsojen na 7-letno ječo, žena njegova pa je bila takoj izpuščena iz zapor.

23-letni krojač Rudolf Bognar iz Schitzen-a na Ogerskem, koji je ubil 22. decembra p. l. svojo lastno teto gospo Plamper z nekim polenom, je bil spoznan soglasno krivim hudodelstva uboja in obsojen na 10-letno ječo. Bognar je pravi uzor današnjih brezbožnežev, ter nima niti najmanjšega sočutja ali obžalovanja za svojo nesrečno žrtvijo. Obsodbo poslušal je z ironičnim smehljajem. Da li ga bode dolga kazen poboljšala?

Včeraj pa je bil obsojen 19-letni Ivan Blasich, stavec kateri je zaklal 4. aprila Marijo udovo Panigaj iz maščevanja, ker mu je ista prepovedala zahajati k njenej 14-letnej hčeri, na 14-letno težko ječo.

V Buzetu se vrše uže 8 dni volitve v občinski zastop. Volilo je dosedaj v III. razredu uže blizo 400 volilcev in je dobila narodna hrvatska stranka uže nad 320 glasov. Volitev bode trajala do 3. maja in se je nadejati, da Hrvati zmagajo v vseh treh razredih. — S tem bode zopet vzeta važna trdnjava. Živeli istrski Hrvatje!

V Zagrebu sestavil se je odbor najodličnejših dam v namen, da slavnega pesnika Ivana viteza Trnskega povodom petdesetletnice njegovega pesnikovanja dostojno proslave. Trnski je krasne svoje „Kriesnice“ posvetil Hrvaticam, Sloveukam in Srbkinjam, zategadelj se je odbor obrnil tudi do dam slovenskih in srbskih, da se tej slavnosti pridružijo. Slovenske in Srbkinje so se z veseljem odzvale temu pozivu in tako bodo dne 1. maja narodne dame treh jugoslovanskih rodov slavnemu pesniku na sivo glavo položili zlat venec.

Trnski je polkovnik, svak rajncega dr. Lavriča in tudi Slovincem dobro znani hrvatski rodoljub, navdušen za tesno zvezo Hrvatov in Slovincov. Primerno bi torej bilo, da mu slovenska društva 1. maja brzojavno čestitajo; ker on je jeden najprednejših in najzasluženejših slovanskih mož.

Vinska razstava v Dornbergu bode tudi letos v nedeljo, 1. maja.

Velikega medveda ustrelil je dne 19. t. m. knez Ernst Windischgrätz v Golbičevci meji Planino in Postojnu in sicer s prvim strelom v glavo.

Pred Celjskim porotnim sodiščem bila sta v sredo v našem listu uže enkrat imenovana Terezija Malus in Anton Geršak z Drenovca. Oba sta vse priznala, kako sta Frana Malusa umorila, razsekala in pri Zagrebu v Savo vrgla. Porotniki so na vsa vpašanja z „da“ odgovorili in sodišče obsodilo je oba zatoženca na smrt na vislicah.

Rabuka v Šibeniku v Dalmaciji. Pred leti je bilo to mesto, ki je rojstni kraj imenitnega ital. učenjaka Tomaseo, še popolnoma italijanaško; denes je hvala Bogu popolnoma hrvatsko; ali Lahoni. so tam osnovali lahonsko „operajo“ v namen demonstracij in to društvo je hotelo na veliki petek se svoje godbo vdeležiti se procesije. — Zarad tega se skoro nihče ni hotel vdeležiti procesije in procesija je morala izostati. Drugi velikonočni praznik je omenjeno društvo zopet hotelo z godbo nastopiti; toda ljudstvo se je zbiralo, da tega ne dopusti. — Godba tudi ni prišla na dan in ljudstvo se je razšlo; ali ko je masa ljudstva šla mimo lekarne „Dallefeste“, je sin lekarnarja, hud Lahon nanj streljal, k sreči pa nič zadel, zdaj se je ljudstvo razjarilo in je naskočilo lekarno ter v njej vse pobilo. Ko je ljudstvo šlo naprej, je iz magazina znanega fabrikanta žganja, Vlahova nekdo na ljudstvo začel metati kamenje.

Ljudstvo je tudi tam reagiralo in bilo je v tepežu pet manj ali več ranjenih. Na to je ljudstvo šlo pred glavarstvo in zahtevalo, da se zapre „Dallefeste“, kar se je tudi zgodilo. — Zdaj se vrši preiskava, zarad katere je prišel sam predsednik višje sodnije iz Zadra v Šibenik. „L'Indipendente“ in „Neue freie Presse“ in drugi lahonski in velikonemški listi zdaj upijejo, da so Hrvati vsega krivi; alipreiskava vtegne pokazati, kje je krivda.

Za društvo Sv. Cirila in Metoda je nabral g. I. Drašček v krčmi g. Zanuticha f. 1.

Nekterim naročnikom, ki še niso poravnali svojih dolgov, poslali smo danes „rudeči list“, kateri znači, da je skrajni čas za poravnanje.

Tržaškega Sokola „jour-fix“ obeta biti danes v veliki dvorani „Slovanske čitalnice“ jako živahen. Prekrasen mešan zbor, sloveči kvartet, in pa slučajno tu bivajoči septet kitajske dvorne godbe, skrbeli bodo za izvrstno zabavo.

Začetek ob 8 1/2 uri zvečer.

Tržno poročilo.

Kava. — Cene so zopet višje postale, ker je holandska dražba šla jako visoko. Prodalo se je te dni 2000 vreč kave Rio po f. 90.50 do f. 102, 2000 vreč Santos f. 93 do f. 103, 100 fardov Moka po f. 120 do f. 137, Java Mal. f. 106 do 108, Portorico f. 112 do 122, S. Domingo f. 104 do 108, Ceylon plant f. 110 do f. 140.

Sladkor. — Cene jako trdne z nagibom, da še višje postanejo. — Prodalo se je te dni 6000 kvintalov sladkorja kosi po f. 18 do 20.

Sadje — slaba ku šija. — Pomeranče, limoni f. 1 do 4, fige v venicih f. 10.50, rožiči puljski f. 10 do 11, grški f. 5 do 6, manjši f. 70 do 90, čespe kranjske f. 10 do 11, paša f. 20 do 21, evbe navadne f. 13 do 16, Elemé f. 16 do 21, Sultanina f. 21 do 36.

Olje — jedilno f. 33 do 37, namizno f. 48 do 60, bombažno f. 25 do 35.

Petrolje — rusko f. 6.75 do 7, amerikansko f. 8.50 do 8.75.

Domači pridelki — rižol rudeči f. 8 do 8.50, bobine f. 9.50 do 9.75, koks f. 10.50 do 11, beli f. 10.50, mešani f. 7 do 8, maslo dobro štajrsko f. 89 do 91.

Žito — slaba kupčija, cene nizke. — Pšenica ruska f. 9.50 do 9.75, banaška f. 9.50 do 10, koruza levantinska f. 6.25, oves hrvatski f. 6.25 do 6.50.

Les — nekoliko boljše obražtan. — Deske colarce kranjske f. 40 do 63, škurete gorenjske f. 44 do 48.

Seno — se plačuje še precej dobro. — Kojnsko f. 1.60 do 1.75, volovsko f. 1.90 do 2.10.

Borsno poročilo.

Iz Pariza, Berlina in Dunaja so došla miru jako neugodna poročila; zarad tega je bila tudi uk. borska jako vznemirjena in so kurzi skoro vsih papirjev šli nazaj, mej t. m. pa se za valute in divizeterjajo viši kurzi. Naša menenje je, da se tudi to vznemirjenje v kratkem poleže.

Dunajska borsna.

dne 22. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 81.30
„ „ „ „ „ „ „ „	—	—	82.50
Zlata renta	—	—	113.—
5% avstrijska renta	—	—	97.90
Delnice narodne banke	—	—	876.—
Kreditne delnice	—	—	282.70
London 10 lir sterlin	—	—	126.90
Francoski napoleonandori	—	—	10.04 1/2
C. kr. cekini	—	—	5.97
Nemške marke	—	—	62.30

Javna zahvala.

Podpisani štejem si v prijetno dolžnost, javno zahvaliti se blagorodnemu gospodu Josipu dr. Kenda, da mi je z ne navadno spretnostjo in neumornim trudom rešil in popolnoma ozdravil silno hude in prav nevarne bolezni blago soprogo, za koje ozdravljenje skoraj nismo več upali človeške pomoči. Bog mu stoterno plati za to neprecenljivo dobroto! Občinstvu pa bodi vrli gospod doktor v vsakršnih nevarnih boleznih najtopljije priporočen!

V Ajdovščini 20. aprila 1887.

Jakob Setničar,
nadučitelj.

2-1

ŽELODČEVA ESENCA

lekarna Piccolija
v Ljubljani.

ozdravila je veliko množico oseb hudih želodčnih bolezni; med temi je tudi žena ki je bolehal in hiral že petnajst let, na neposiljivih mukah, ki so prihajale iz želodca in obisti, brez vsake nade, da se še kdaj ozdravi.

Eugen Sandrinelli, Meri, na Tirolskem. Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za gl. 1.36 po poštnem povzetju. Poštnino trpi p. t. naročniki. 50-3
V steklenicah po 15 nč. se prodaja v lekarnah: Bissolotto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saraval, za magistratom, Saravallo, Udovichi in Zanetti in v večjem delu lekarn na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji. 17-50

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizke ceni **strojarja Ivan Tomšič-a** na Vrhniki. 9-10

Krojačnica A. Bonné. trg Sv. Katarine št. 1. 36-1

izdeluje fine, cene obleke po najzadnjem kroju. (Preseli se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad uredništvom lista »Il Piccolo«).

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

A. MAYER-jeva zaloga piva v Ljubljani priporoča zasebnikom in gostilničarjem na deželi trajno izvožno pivo v steklenicah iz pivovarne bratov Kosler v zabojih po 25 in 50 steklenic. 12-4

Pri JULIJU GRIMM, dežnikar, Barriera Vecchia št. 18

je zelo bogata zaloga solnčnikov za gospe, za jako nizke cene. — Solnčniki za gospe od 90 novč. naprej. — Najnovejši »Entrecote« za gospe, svilnati in pol svilnati. — Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 71-104

Na obroke! (57-70)

daje pohištvo tapecarije, razno strižno-blagu za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni

vita della Le... 1 P. II.

J. S. IRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100-28

Lastnik društvo »Edinost«.

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla medic. svetovalca

Dr. Müllerja

najnovejše delo o slabosti, oslabilih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

5

Braunschweig.

10-52

Marijacejske

želodečne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodec. Neprecenljive do brote je posebno vpliv njihov pri notčnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodečnem kataru, gorečice (travci) pri preobilnej produkciji sline, rumenici bluvanju in gnjusu, glavobolu, ako boli iz želodca) krč v želodec, zabasanju, preobilnosti jedi in pijače v želodec, proti glistam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti žilni ali himoroidam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalag ima lekarničar »k angelju varhu« 53-16

Dr. Brady Kremsler, Morava.

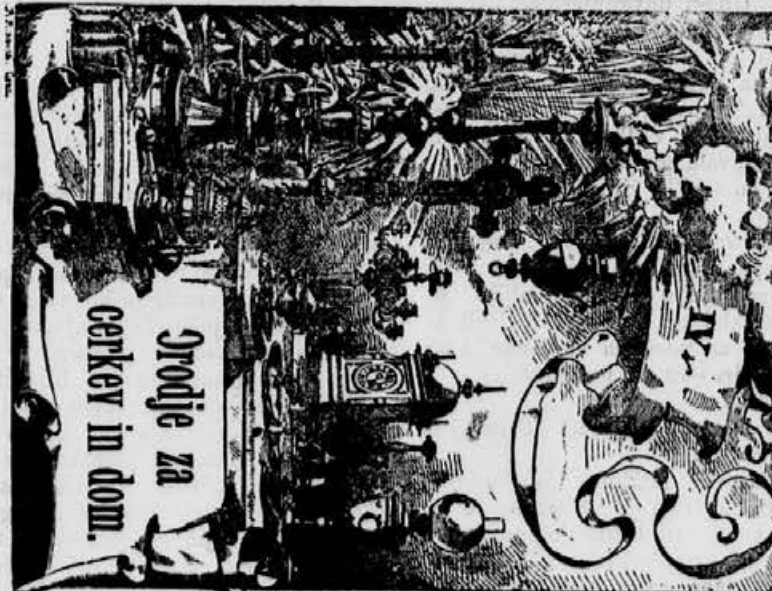
V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I. Seravallu blizu starega sv. Antona.

Tiskarna Dolenc

priporoča sledeče, njenom nakladom izdane knjige:

E. Kramer: »Kmetijsko berilo«, (v Gorici pradaja Paternolli in Zajc) mehko vezano 55, tvrdo 75 nč.; »Obrtniška postava in Cegnarjev životopis«, »Rudin«, »Antigona« in »Malostranske pripovedke«, vsaka 20 nč.; »Filip« in »Sodni obrazci« 25 nč. komad; »Viljem Tell« 40 nč. »Zgodovina Trsta in okolice« 50 nč. Razen tega prevzame naročbe za razne tiskalice po nizke ceni.

Nov, bistveno pomnožen cenilnik je ravnokar izšel na svitlo ter se razpošilja zastoni in franko.

Albert Samassa v Ljubljani.

Ozdravljenje plučnih bolezni

Tuberkuloze, (sušice, jetiko), naduhe, zaprte sapo, kroničnega bronhijalnega katara itd. po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalne injeckiji).

Najneverjetnej, skoraj nedosegljivi ideal zdravnikov je z ovim postopanjem popolnoma dosežen! Ob osupljivih, nepogrešljivih vsehli govore najjasnejše sledeča pisma slavnih profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tu- in inozemstva:

Prof. dr. Bergson. Po tridnevnej plinovej exhalaciji po rektalne injeckiji, izdatno pojevanje kašlja in izvrška, potem popolno prenehanje, — mrzlica, pot in hripavost je posve izginala. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2. — 1 K. Ravno tako brzo ozdravljenje tudi pri starej, celopri milijarne tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more tudi najtežji posel zopet opravljati. —

Prof. Dr. Cornil. Pri naduhi se more pol ure po plinovej exhalaciji lagije sopsti. — Ako se exhalacija dalje rabi, se naduha ne povrne več. Zoper šnuici in naduhi je plinova exhalacija izkušeno, izvrstno sredstvo

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: »Čelo pri afonijemem grlu, poškodovanemu po tuberkulozi, so se v 2-3 tednih zacelile oteklne dasiravno je bila uže polovica pljuč razdejanih.«

Dr. M. Langhlin, vodja bolnice v Filadelfiji je vporabil plinovo exhalacijo pri 30. bolnikih, koji so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli. Vsaki dan pa se množe zdravniška poročila o srečnim ozdravljenju, ter je razum navadenih pričeval še mnogo družih od slavnih profesorjev. Tudi v c. k. jav. bolnici na Dunaju se vporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnogo pričeval ozdravelih. C. k. izklj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dobiva z vsemi pripravami za pripravljenje pliva in z popisom za vporabo za zdravnike, ter ga more rabiti tudi vsak bolnik sam pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80

ter stane gl. 8. — proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenja ni niti težavno, niti ovira vsakdanji posel.

Izdatelj in odgovorni urednik Viktor Dolenc.

Moda.

Podpisani naznanja, da ima veliko zalogo slavnih za gospe, otroke, za gospe, finih in priprstih, tudi za okoličane, vsake barve in oblike, nadalje pere slavnike, katere tudi barva — vse to po najnižih cenah 10-9

MIHA PRAŠEL

Corso št. 21, poleg agencije Zulin.

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi

MENIŠKE KROGLJICE

(Pillole dei Frati.)

kri čisteče in proti hemoroidam, koje izdeluje P. Fonda

farmacista v Piranu

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, brezčestnosti, glavobolji, ter sploh veliko sedi, ene čistijo kri in dober vseh potujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podnikom za porabo vsake škatljice v slovanskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 nč. škatljica v vseh lekarnah Trsta Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriškega in Trenta. 6-52

Ekonomična krojačnica

IVANA BATELLI -- Trst, Barriera vecchia št. 6, I. nastp.

je vedno bogato založena z oblekami po najnovejšem okusu; ter je vsled bogate zaloge blaga v stanju izvršiti vsakako krojaško delo. Cene so tako nizke, da se tekmovanja ne treba bati ter se izvršuje vsako delo elegantno in ukusno. — Gospodom naročnikom izjavljam, da izdelujem tudi obleke proti tedenski ali mesečni obročni odplati. 24-24

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslajenja možke slabosti, polucij, žgečo vofo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni m-hurja, aroba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 7-15-104
C. Streetzel, specialni zdravnik Lindan am Bodensee.

Zaloga tovarnice platna

BER. BEER-ov SIN

BRNO (Brünn), Fröhlichergasse pošilja proti povzetju

1 komad 1/2, domačega platna 22 1/2, m. f. 4 —
1 komad 1/2, domačega platna 22 1/2, m. f. 5 —
1 komad 1/2, tkanega platna 23 m. f. 6 —
1 komad 1/2, tkanega platna 23 m. f. 7-50

ČEŠLJANO SUKNO

za poletje se more prati, v najnovejših vzorcih 1 ostanek 6 1/2 metrov za dvostruko obleko za gospe 8-7 3 for. 25 nč. samo, dokler je še kaj v zalogi.

Uzorci in ceniki se pošiljajo zastoni in franko

Glavni zgo. dit. event. 500.000 marakah. **Oglas sreće** Za sgoditka amči država.

Poziv na sudjelovanje kod **Lutrijskog srećkanja** koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno 7 milijuna 222.000 marakah dobiti.

Sgoditci ove **unosne** novčane lutrije, koja nastoji polag naerta od samih 97.000 srećakah, jesu slededeći: Najveći sgoditak jest 2-15 event. 500.000 mar.

marak.	marak.
Premija 300.000	56 sgoditak a 5.000
1 sgoditak a 200.000	106 sgoditak a 3.000
2 sgoditak a 100.000	256 sgoditak a 2.000
1 sgoditak a 50.000	512 sgoditak a 1.000
1 sgoditak a 25.000	791 sgoditak a 500
2 sgoditak a 10.000	150 sgod. a 300, 200, 150
1 sgoditak a 5.000	30950 sgoditak a 115
1 sgoditak a 50.000	7990 sgod. a 124, 100, 94
1 sgoditak a 30.000	7850 sgod. a 67, 40, 30
5 sgoditak a 10.000	ukupno
3 sgoditak a 20.000	18.700 sgoditakah

ovakovih izdaja sigurno u malo mjeseci u 7 odelah. Glavni sgoditak I reda iz: aša 50.000 mar., naraste u II. na 60.000 m., u III. na 70.000 m., u IV. na 80.000 m., u V. na 90.000 m., u VI. 100.000 m., i sa premijom od 300.000 eventualno 500.000 marakah. — Za prvu vučidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

ciela orig. srećka 6 m. ili f. 360 a vr. pol 3 " " 180 a četvrt 1 1/2 " " 90 nvč. te razpošiljam ove od države zajamčene origin. srećke (nikakve zabranjene promene) sa vučidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svote i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vučidbe listu sgoditaka badava. — **Vučidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 uložci razdoba sgoditakah polag i razredah razpošiljam unapred i badava 1-15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izvršno na interesno uz najstrožiju tajnost.

Svaku nametbu može se poslati na putnicom ili preporukom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vučidbe i to svakako do

5. maja tekuće godine pouzda

na **Samuel Heckscher-a** senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Tiskarna V. Dolenc v Trstu.